

บทที่ 7

หลักการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติด

ความหมายของนิทรรศการ

- นิทรรศการ (Exhibition) คือ การจัดการแสดงหรือการนำเสนอข้อมูลข่าวสารความรู้ และกิจกรรม เพื่อการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชมได้รับความรู้ในเรื่องที่ผู้จัดตั้งเป้าหมายไว้ โดยผ่านช่องทางการรับรู้ทางตาเป็นหลัก และอาจใช้สื่ออื่น ๆ มาประกอบเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

รูปแบบของการจัดนิทรรศการ

1. ใช้สื่อผ่านทางตา ได้แก่ ป้ายนิเทศ รูปภาพ ภาพโฆษณา การ์ตูน แผนภูมิ
2. ใช้สื่อผ่านทางตาและหู ได้แก่ ภาพยนตร์ วิดิทัศน์ การบรรยาย การอภิปราย
3. ใช้สื่อผ่านทางประสาทรับรู้ทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น การสัมผัส ได้แก่ เกมการทดลอง การสาธิตที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ดิสเพลย์ (Display)

- ดิสเพลย์ (Display) หมายถึง การจัดการแสดงภาพ และวัตถุเฉพาะเรื่องที่มีขนาดเล็กกว่านิทรรศการ และมุ่งผลต่อกลุ่มประชากรเป้าหมายในวงจำกัด

ประเภทของนิทรรศการ

- นิทรรศการถาวร (Permanent Exhibition) หมายถึง การจัดแสดงสื่อ และกิจกรรมในเรื่องเดิมเป็นเวลานาน เช่น การจัดแสดงสื่อ และกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ เปิดโอกาสให้ผู้ชม หรือกลุ่มประชากรที่เลือกเป้าหมายที่มีความสนใจเข้าศึกษาได้ตลอดเวลา

ประเภทของนิทรรศการ

- นิทรรศการชั่วคราว (Temporary Exhibition) หมายถึง การจัดแสดงสื่อ และกิจกรรมทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือน มักจะเป็นการแสดงเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นเร่งด่วน แผนงานหรือความรู้ใหม่ เช่น การจัดนิทรรศการชั่วคราวเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า ณ หอประชุมโรงเรียน

ประเภทของนิทรรศการ

- นิทรรศการหมุนเวียน (Traveling Exhibition) หมายถึง นิทรรศการที่จัดทำขึ้นเป็นชุด เพื่อแสดงในที่หลายๆแห่ง หมุนเวียนกันไป นิทรรศการประเภทนี้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ชม หรือกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงว่าหากจะจัดไว้ในที่เดียวผู้ชมอาจไม่สามารถเดินมาชมได้ โดยใช้หน่วยเคลื่อนที่เร็วที่สามารถจัดได้ทุกสถานที่ เช่น รถนิทรรศการ

หลักของนิทรรศการ

1. ความสนใจและคุณสมบัติบางประการของผู้ชม
2. มีสิ่งอื่นที่จะเสนอเนื้อหาดังกล่าวได้ดีกว่านิทรรศการหรือไม่
3. ความมุ่งหมายของการจัด
4. การจัดอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ และทำได้ดีในเวลาที่กำหนด
5. กลุ่มผู้สนใจ

ความสนใจและคุณสมบัติบางประการของผู้ชม

- เนื้อเรื่องที่นำมาแสดงมีความเหมาะสม
- สามารถกระตุ้น หรือเร้าใจผู้ชมได้
- นำความพอใจหรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ชมที่เป็นเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

มีสิ่งอื่นที่จะเสนอเนื้อหาดังกล่าวได้ดีกว่า นิทรรศการหรือไม่

- การจัดนิทรรศการถาวรผู้จัดพยายามหลีกเลี่ยงการ
นำเสนอเนื้อหาที่หาได้จากสิ่งพิมพ์ หนังสือ บทความ
- การจัดนิทรรศการชั่วคราวและนิทรรศการเคลื่อนที่
คำนึงถึงความประหยัด และควรนำเสนอโดยสื่อเสมือน
จริง

ความมุ่งหมายของการจัด

- ความมุ่งหมายในการจัดจะต้องชัดเจน คือ ต้องพิจารณาว่า ต้องการให้เขารู้อะไร เช่น ต้องการรู้แนวทางการป้องกันการติดยาบ้า เนื้อหาก็ต้องเกี่ยวข้องกับยาบ้าเป็นหลัก

การจัดอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ และทำได้ดีในเวลาที่กำหนด

- การจัดนิทรรศการ จะต้องให้ผู้ชมได้เกิดความพอใจ เกิดแรงกระตุ้น และความรู้ หรืออย่างน้อยที่สุดได้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง

กลุ่มผู้สนใจ

- การจัดนิทรรศการต้องคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายที่จะให้ความรู้ ควรเป็นความรู้ใหม่ที่ในท้องถิ่นหรือสถานที่นั้นยังไม่มีมาก่อน เพื่อให้ผู้ชมเกิดความสนใจ

ขั้นตอนการจัดนิทรรศการ

1. การตั้งเป้าหมาย จะต้องคำนึงถึงสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายจะได้รับว่าจะให้อะไรกับผู้ชม เช่นให้ความรู้ให้เกิดจิตสำนึกเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่าง
2. ขั้นตอนวางแผนการจัด (Planning) คือ การกำหนดโครงการไว้อย่างหยาบว่าจะจัดอย่างไร จัดที่ไหน จัดเพื่อใคร โดยจะต้องประกอบด้วย
 1. ความคิด
 2. คน
 3. งบประมาณ
 4. วัสดุ อุปกรณ์

3. ชั้นเตรียมงาน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ
 1. จัดบุคลากรดำเนินการ
 2. การเตรียม เลือกสื่อ และสถานที่
4. ชั้นจัดสร้าง (Production)
5. การประชาสัมพันธ์
6. ชั้นจัดแสดง

การประเมินการจัดนิทรรศการ

1. ลักษณะการจัดโดยรวม ดีหรือไม่
2. สื่อและกิจกรรมดีหรือไม่
3. คุณภาพของสื่อและกิจกรรมดีหรือไม่
4. เรื่องที่จัดน่าสนใจหรือไม่
5. เรื่องที่จัดเป็นปัจจุบันหรือไม่
6. การจัดแสง เสียง ดีหรือไม่
7. ให้ผู้ชมร่วมกิจกรรมเพียงใด
8. การประชาสัมพันธ์ดีเพียงใด

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินผลการจัด นิทรรศการ

- สาระและรูปแบบของการจัดนิทรรศการ
- ลักษณะการจัดนิทรรศการ

สาระและรูปแบบของการจัดนิทรรศการ

- James H. Carmel กล่าวว่า “นิทรรศการที่ประสบความสำเร็จ คือ นิทรรศการที่ผู้จัดคำนึงถึงว่าผู้ชมจะได้รับอะไรกลับไปภายหลังการชม มิใช่ นิทรรศการที่เพียงแต่จะจัดให้ใหญ่โตมโหฬาร แต่หาสาระอะไรไม่ได้เลย”
- รูปแบบนิทรรศการที่ทำให้เกิดความน่าสนใจจะประกอบด้วย 5 ส. คือ
 1. สีสัน
 2. สวย
 3. แสง
 4. เสียง
 5. สัมผัสเตือน

ลักษณะการจัดนิทรรศการที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. ง่าย สื่อความหมายตรงเป้า ไม่ต้องใช้เวลาในการทำ
ความเข้าใจ
2. มีความสวยงามและสะอาดตา
3. ประหยัด
4. มีความคงทนถาวร